III 23175

LAVINIA MIHAELA VLĂDILĂ
(coordonator)

CONSTANȚA MĂTUȘESCU
STELUȚA IONESCU

JURISDICȚII INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE

PRO UNIVERSITARIA

Coordonator Lavinia Mihaela VLĂDILĂ

Constanța MĂTUȘESCU

Steluța IONESCU

JURISDICȚII INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE

274919

UNIVERSITATEA
„DUNĂREA [illegible] JOS" GALAȚI
BIBLIOTECA 5

PRO UNIVERSITARIA
2014
BUCUREȘTI

CUPRINS

LISTA PRINCIPALELOR ABREVIERI 9

CAPITOLUL I. CADRUL JURISDICȚIONAL INTERNAȚIONAL ŞI EUROPEAN 11
I. Contencios internațional sau jurisdicții internaționale. Delimitări conceptuale 11
II. Jurisdicții naționale și internaționale 12
II.1. Jurisdicțiile naționale 12
II.2. Jurisdicțiile internaționale şi europene. Diferendul internațional şi modalități cansacrate de soluționare 14
II.3. Justiția internațională 17
III. Analiza categorială a jurisdicțiilor internaționale 20
IV. Semnificația jurisdicțiilor internaționale 22

JURISDICȚII INTERNAȚIONALE

CAPITOLUL II. CURTEA INTERNAȚIONALĂ DE JUSTIȚIE 29
I. Organizația Națiunilor Unite 29
I.1.Premise 29
II. Curtea Internațională de Justiție 30
II.1. Scurt istoric 30
II.2. Statutul actual 36
III. Organizarea C.I.J. 38
III.1. Corpul magistraților 39
III.1.1. Judecătorii permanenți 39
III.1.2. Judecătorii ad-hoc 40
III.1.3. Camerele 41
III.2. Grefa Curții 42
III.3. Consilierii juridici 44
IV. Competența de judecată a C.I.J. 44
IV.1. Competența contencioasă 44
IV.2. Competența necontencioasă (consultativă) a C.I.J. 49
V. Sesizarea/învestirea C.I.J. 54
V.1. Consimțământul statelor 54
V.2. Dreptul aplicabil în fața C.I.J. 54
VI. Procedura propriu-zisă de judecată a C.I.J. 55
VI.1. Procedura scrisă 57
VI.2. Procedura orală 58
VI.3. Incidente procesuale 59
VII. Soluțiile C.I.J. 62
VIII. Contribuția C.I.J. la dezvoltarea dreptului internațional 66
IX. Jurisprudența relevantă a Curții Internaționale de Justiție 72

CAPITOLUL III. TRIBUNALUL INTERNAȚIONAL PENTRU DREPTUL MĂRII 81
I. Note generale privind dreptul mării 81
II. Tribunalul Internațional pentru Dreptul Mării. Preliminarii 83
II.1. Note generale 83
II.2. Cadrul juridic de organizare 84
III. Organizarea T.I.D.M. 85
III.1. Judecătorii T.I.D.M. 85
III.1.1. Corpul magistraților/judecătorilor 85
III.1.2. Camerele Tribunalului 88
III.1.3. Comisii și comitete ale T.I.D.M. 90
III.2. Grefa Tribunalului 91
III.3. Experții Tribunalului 92
IV. Competența și procedura de judecată a T.I.D.M. 92
IV.1. Competența contencioasă 92
IV.2. Competența necontencioasă (consultativă) a T.I.D.M. 94
V. Procedura de judecată a T.I.D.M. 95
V.1. Procedura scrisă 96
V.2. Procedura orală 97
V.3. Procedura contencioasă în cazul eliberării prompte a navelor și echipajelor 100
V.4. Procedura în fața Camerei pentru rezolvarea diferendelor referitoare la teritoriile submarine 101
V.5. Procedura contencioasă în fața camerelor ad-hoc 102
V.6. Procedura consultativă în fața Tribunalului pe baza altor acorduri internaționale 103
VI. Soluțiile T.I.D.M. 103
VI.1. Hotărârile T.I.D.M. 103
VII. Jurisprudența T.I.D.M 105
VII.1. Preliminarii 105

CAPITOLUL IV. CURTEA PENALĂ INTERNAȚIONALĂ 113
I. Tribunalele internaționale ad-hoc, un prim pas pentru înființarea Curții Penale internaționale 113
I.1. Tribunalul penal ad-hoc de la Nürnberg 114
I.2. Tribunalul Militar Internațional pentru Extremul Orient 118
I.3. Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII) 119
I.4. Tribunalul Penal Internațional pentru Ruanda (TPIR) 120
I.5. Curtea Specială pentru Sierra Leone (CSSL) 120
I.6. Tribunalul Special pentru Cambodgia (TSC) 121
II. Înființarea Curții Penale Internaționale 121
III. Organizarea Curții 127
III.1. Judecătorii și completele Curții 127
III.2. Biroul Procurorului 130
III.3. Grefa Curții 134
III.4. Adunarea Statelor Părți 134

IV. Cooperarea internațională și asistența juridică 135
V. Competența Curții și Dreptul aplicabil 137
V. 1. Competența Curții 137
V.2. Dreptul aplicabil 140
VI. Principiile generale de drept penal aplicabile 141
VII. Cauze care exonerează de răspundere 144
VIII. Procedura jurisdicțională în fața Curții 145
VIII.1. Declanșarea anchetei. Faza urmăririi penale 145
VIII.2. Procedurile în fața Curții 151
VIII.3. Căile de atac împotriva hotărârilor Curții 155
VIII.4. Pedepsele și executarea lor 156
IX. Din jurisprudența Curții 157
IX.1. Situația din Congo 157
IX.2. Situația din Darfur, Sudan. Procurorul vs. Omar Hassan Ahmad Al Bashir 158

JURISDICȚII EUROPENE

CAPITOLUL V. CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI 163
I. Scurt istoric 163
I.1. Evoluția sistemelor de protecție a drepturilor omului la nivel mondial 163
I.2. Evoluția Curții Europene a Drepturilor Omului 165
II. Organizarea Curții 173
II.1. Judecătorii 173
II.2. Grefierul și Secretarii judiciari 176
III. Părțile 177
III.1. Imunități și Facilități acordate părților 177
IV. Competența Curții 183
V. Procedura jurisdicțională în fața Curții 184
V.1. Cererea și Condițiile de admisibilitate 184
V.2. Procedura de admisibilitate 187
V.3. Reguli generale cu privire la desfășurarea procedurii după declararea admisibilității cererii 189
V.5. Soluțiile și Pronunțarea hotărârii 192
VI. Importanța jurisprudenței Curții pentru România 196
VI.1. Importanța jurisprudenței Curții pentru România – aspecte generale 196
VI.2. Modificări legislative relevante ca urmare a unor hotărâri ale Curții pronunțate împotriva României 199
VI. 3. Interpretarea anumitor articole din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în anumite cazuri ale Curții. Jurisprudență relavantă a Curții în diferite cazuri contra României 207

CAPITOLUL VI. CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
- SISTEMUL JURISDICȚIONAL AL UE - 238
I. Specificitatea Uniunii Europene și a sistemului său jurisdicțional 238

I.1. Aspecte preliminare privind Uniunea Europeană 238
I.2. Cadrul instituțional al Uniunii Europene 240
I.3. Ordinea juridică a Uniunii Europene 242
I.4. Sistemul jurisdicțional al Uniunii Europene. Caracteristici esențiale 249
II. Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Evoluție. Structură 252
III. Constituirea, organizarea și funcționarea instanțelor Uniunii Europene 256
III.1. Curtea de Justiție 256
III.2. Tribunalul 262
III.3. Tribunalul Funcției Publice a Uniunii Europene (TFP) 266
IV. Competența instanțelor Uniunii Europene 267
IV.1. Natura și întinderea competențelor 267
IV.2. Repartizarea competențelor jurisdicționale 271
IV.3. Conflictele de competență și declinarea competenței 273
IV.4. Mijloace de control jurisdicțional (principalele acțiuni în fața instanțelor Uniunii Europene) 274
V. Procedura în fața jurisdicțiilor Uniunii Europene 286
V.1. Reguli generale de procedură 286
V.2. Procedura accelerată 296
V.3. Reguli speciale de procedură aplicabile în cazul trimiterilor preliminare 296
V.4. Particularități ale procedurii în fața Tribunalului Funcției Publice 301
V.5. Căile de atac împotriva hotărârilor Tribunalului și ale Tribunalului Funcției Publice 302
V.6. Căi de atac de retractare a hotărârilor 305
VI. Rolul jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene 306
VI.1. Statutul jurisprudenței 306
VI.2. Rolul jurisprudenței în dezvoltarea dreptului Uniunii Europene 307
VII. România și Curtea de Justiție a Uniunii Europene 311
VII.1. Reprezentarea României în fața CJUE 311
VII.2. Dialogul dintre instanțele naționale și CJUE în cadrul procedurii trimiterii preliminare. Sinteza unor cauze relevante 315

BIBLIOGRAFIE 333